

XI.

De taptoe had over de stad geklonken. De wind stak meer en meer op. Donkere wolken dreven door het ruim, zich bij hoopen samenpakkend. De nacht was in aantocht.

In de burgwijk, achter eene der gesloten poorten, wandelde een man op en neer. Bij poozen onderbrak hij zijne wandeling, naderde de poort en keek onderzoekend naar buiten.

— Nog niets, bromde hij bij zich zelve. Zal hij gelegenheid vinden om onbemerkt hierheen te komen? Zich daarna tot den aanvoerder der wacht wendend:

Markus!

— Heer ridder?...

Er zal aanstonds een man deze poort naderen. Let op het sein: indien hij driemaal hoest laat gij hem zoo stil mogelijk binnen!

— Begrepen, heer ridder.

De edelman hernam zijne wandeling, zonder zich verre van de poort te verwijderen.

— De hertog is vertrokken, mompelde hij. De gebeurtenissen van dezen dag hebben hem zoozeer ontstemd, dat hij noch aan de jacht, noch aan het feest heeft willen deelnemen. De graaf is woedend van teleurstelling. Des te beter. De poorters, langs hunnen kant, zijn niet minder opgehitst. Zij zullen zich verdedigen. Zoo ver moest het komen! Alles werkt mij in de hand!... Ga voort, vriend Hugo, ga voort op den weg, dien ik u deed inslaan! Hij leidt u ten verderve, mij tot uwen gravenzetel!...

Op dit oogenblik vernam zijn geoeffend oor een zacht gekuch.

— Ha! Eindelijk

De poort krijschte op hare hengsels. Een man, in eenen ruimen mantel gewikkeld, sloop binnen.

— Zijt gij het, meester Jacob?

— Ik zelf, ridder Boso.

— Wat nieuws brengt gij?

— Ik kom van het raadhuis. Al de maatregelen tot den opstand

zijn genomen. Om geene verdenking te wekken heb ik mij als een heet-hoofd aangesteld. De wachten bij de poorten en op de muren zijn verdubbeld. Al het verdedigingstuig wordt in gereedheid gebracht om iederen aanval af te weren. De meeste afdeelingen blijven den geheelen nacht onder de wapens om, binnen de muren, de stad tegen de lieden van het kasteel te verdedigen. De anderen hebben bevel gekregen, bij den eersten klepelslag der banklok, oogenblikkelijk te wapen te snellen en zich naar de hun aangewezen vergaderingspunten te begeven.

— En uwe afdeeling?

— Zij zal morgen de Westervoort en de wallen tot aan de Kleefsche poort bewaken.

— Zijt gij zeker van uwe mannen?

— Slechts van een paar en van mij zelve. Het ware gevaarlijk geweest anderen er over te spreken.

— Zijt ge zeker van die twee? Zullen zij u niet verraden?

— 't Zijn mijne zoons.

— Ha!

— Zij hebben reeds aan weerszijden een schakel der ketens van de ophaalbrug half doorgevijsd. De minste schok zal ze doen breken.

— Flink gewerkt! Ge moogt trotsch zijn op uwe jongens, meester Jacob!

— Ze hebben mijnen aard, antwoordde deze fier. En dan, zij weten welke belooning hun te wachten staat. Zijn de adelsbrieven al gereed?

— Ja. De hertog moet ze nog bezegelen. Hij heeft het ons overigens reeds beloofd. Graaf Hugo schenkt u de heerlijkheid van Heibeke.

— De heerlijkheid van Heibeke! Haha! Dat gaat me! Dan wordt ik de heer en de meester van dien onbeschoften brouwer Lode van het Huis ter Beke! Hij heeft mij dikwijls harde dingen gezegd, die ik heb moeten verkroppen! Op mijne beurt zal ik hem van de zweep laten proeven, van de zweep, van de zweep!!.. Ik zal hem voor mijne voeten doen kruipen!

En met de hand maakte de ellendeling zwaaiende bewegingen, alsof hij reeds zijn vijand den rug striemde. Vervolgens tot Boso, die den kleinen man met spottenden grimlach aankeek, hetgeen dezen gewis erg bevreemd zou hebben, indien hij het had kunnen opmerken:

— En de ridderslag, heer van Gellenghe?

— Dien zult ge hebben, vriend Jacob van Heibeke! Het zal de flinkste ridderslag zijn, welke kan gegeven worden!

— En de gouden ridderspoor?

— Ja, die zult ge zelf moeten koopen! Dat zult ge toch wel kunnen, niet waar?

— Zeker, zeker! Wel tien, en de mooie kleederen ook!... Doch zich plotseling hervattend:

't Is te zeggen, ik ben wel arm, zeer arm... Maar als ik heer van Heibeke zal zijn...

— Dan zullen uwe laten die som voor u wel opbrengen. Dat is het wat ge wilt zeggen, niet waar?

— Juist, heer! Gij hebt de gaaf in de ziel der menschen te kunnen lezen!

Boso begon fijn te lachen, en Jacob vond het heel verstandig en geestig daarmede in te stemmen.

Op dit oogenblik weerklonken er stappen in de nabijheid. Twee gestalten kwamen over de neergelaten valbrug en staken het plein over in de richting der poort.

— Graaf Hugo!... prevelde Boso zijn gezelschap aanstootend.

— En die andere?

— Een bondgenoot...

De graaf was intusschen genaderd.

— Ik zocht u, Boso, sprak hij. Wie is die man?

— Meester Jacob de droogscheerder, gezwoorne van Meersenberg...

— Maar eigenlijk een nederig onderdaan van uwe edelheid, onderbrak de kleine man haastig, terwijl hij eene diepe buiging maakte.

— Dus ook een bondgenoot, zei nu de gezelschap van den heer van Meersenberg.

— Ja, een trouw gebleven poorter, die de rechten van zijnen natuurlijke meester niet met de voeten wil treden! verklaarde Jacob.

— Hoe staan de zaken in de stad, Boso?

— Zooals te verwachten was, Hugo. De poorters vreezen onraad en zijn op hunne hoede. Dezen nacht is er niets aan te vangen, maar morgen, morgen moet de groote slag geslagen worden! Morgen moet uwe banier weder op het raadhuis wapperen!

De graaf wendde zich tot den onbekende en sprak, Boso bedoelende:

— Wees niet verwonderd den heer van Gellenghe aldus te hooren spreken! Hij is niet enkel onze beste vriend, maar tevens onze slimste raadsman. In zijne handen is mijne gravenkroon even veilig als op mijn hoofd! Ook ben ik gewoon zijne raadgevingen blindelings te volgen. Het is aan hem te danken dat de zaken reeds zoo ver gevorderd zijn.

Ridder Boso en meester Jacob zijn twee flinke medewerkers, dat mag ik u verzekeren!

— Uwe edelheid zal, wanneer ik ridder zal zijn en heer van Heibeke, in mij een zijner verknochtste leenmannen hebben, verklaarde de droogscheerder fier.

— Daar reken ik op, meester Jacob!

— Dat de heer van Gellenghe ons zijn plan verder uitlegge, onderbrak de onbekende. Ik moet natuurlijk mijne lieden heel nauwkeurige onderrichtingen kunnen geven.

— Gij hebt gelijk. — Spreek verder, Boso.

— Wij mogen onze vijanden, de poorters, niet te gering schatten, ging deze voort. Zij beschikken over vele en goed gewapende afdeelingen. Hunne aanvoeders — God weet waar zij het gehaald hebben — zijn niet van krijgskundige kennissen ontbloot. Gelukkig voor ons beschikken zij slechts over een dertigtal ruiters. Alhoewel onze krijgsmacht minder is voor wat de getalsterkte betreft, moet zij in het gevecht de zege behalen door meerdere bedrevenheid en door hare ruitelij.

Wij hebben de bezetting van het kasteel, de edelen, die binnen de muren wonen, den landadel, de hulptroepen, welke de hertog ons beloofd heeft te zenden, en de benden van Bertrand den Zwarten Jager.

— Bertrand de Zwarte Jager uw bondgenoot? riep Jacob.

— Gewis.

— Ik zou geen zier vertrouwen in dien schurk hebben, verklaarde de droogscheerder.

De graaf stiet den vreemdeling aan. Deze deed een stap nader, lei zijne hand op Jacob's schouder en vraagde op koelen toon:

— Gij schijnt niet veel van Bertrand den Zwarten Jager te houden? Waarom?

— Ik houden van dien landlooper, dien bandiet, die hondsvod? Neen, hoor! Ik ben een deftig man en heb een hekel aan al wat gemeen is! Zoo ben ik!

— Dat denk ik ook van u, meester Jacob, was het bedaarde antwoord. Kent gij den Zwarten Jager?

— Neen! En ik hoop nooit kennis met hem te maken! Mijne deftigheid houdt niet van zoo'n pestig gezelschap!

— Waarom zijt gij eigenlijk zoozeer op hem verbitterd?

— Omdat hij Berthold den Mankepoot aangeraden heeft de stad te verlaten om hem te redden!

— Is dat waar? vraagde de graaf, den onbekende van terzijde aanblikkend.

— Ja, was het korte antwoord. Berthold heeft hem, eenige jaren geleden, het leven gered. Bertrand had dus eene schuld te vereffenen... Neemt gij hem dit kwalijk, graaf?

Ba! antwoordde deze schouderophalend. Die Mankepoot zal mij toch niet ontsnappen. — Ga voort, Boso.

— Ziehier dus mijn voorstel, zegde deze. De wapenheraut kondigt morgen de opheffing der gemeente af. Onderwerpen de poorters zich, des te beter. Slaan

zij tot oproer over, dan maakt de bezetting van het kasteel zich tot een uitval gereed. De poorters zullen naar dezen kant afzakken om dien uitval af te slaan. Zoodra men hier handgemeen is, maken onze vrienden, de edelen, zich meester van het raadhuis, dat zeer sterk is en waar de wapenvoorraad der poorters bewaard wordt. Zoo doende zijn de muiters reeds verplicht hunne strijdmacht te verdeelen. Terwijl het spel op die twee punten volop aan gang is, laat meester Jacob de Zwarte Jagers en de edelen van buiten de stad binnen, welke zich als volgt verdeelen: Bertrand valt de poorters vóór het kasteel aan, de edelen grijpen hen aan bij het raadhuis. Dus doende zijn de muiters op elk dier plaatsen tusschen twee vuren geplaatst en zullen er weinigen ontsnappen!

— Voortreffelijk, Boso!

— Fijn overlegd!

— Maar onze vrienden moeten nog verwittigd worden, sprak Hugo.

— Dat zijn ze reeds. Ik wist wel dat mijn plan u zou bevallen en heb in dit vooruitzicht de noodige maatregelen reeds genomen.

En gij? sprak de graaf zich tot den onbekende wendend.

— Beter kon de zaak niet overlegd worden, antwoordde deze. Ik breng volmondig hulde aan het vernuft van den heer van Gellenghe. Bertrand de Zwarte Jager is op dit oogenblik degelijk verwittigd! En als morgen de dans begint...

Hier werd de spreker onderbroken door meester Jacob, die hem bij den arm vatte.

— Gij schijnt dien Bertrand goed te kennen, gij?

— O ja!

— Zoudt gij hem dan willen zeggen dat morgen, als de strijd gedaan is, mijn huis niet mag geplunderd worden. Het staat in de Boogstraat; op het uithangbord is eene wolschaar afgebeeld!...

— Waarom vraagt gij mij die boodschap over te brengen?

— Gij kent hem en ik ken hem niet!

— Kom mee!

De onbekende greep Jacob tamelijk onzacht bij zijn mantel en trok hem voort tot bij het wachthuis, waar eene smokende toorts, in eenen ijzeren ring tegen den muur bevestigd, heur weifelend licht verspreidde.

— Kijk me nu eens met beide oogen heel aandachtig aan, gebood hij. Prent mijne trekken diep in uw geheugen, zooals ik de uwe in mijn geheugen prent! Zoo gij morgen of later een man ontmoet, die heelemaal mijne trekken, mijne stem en mijne gestalte heeft, zoodanig dat gij denkt dat ge mij voor u hebt, wees dan stellig overtuigd, kerel, dat het Bertrand de Zwarte Jager is.

— Is 't mogelijk, heer? Dan heeft men u stellig reeds voor dien bandiet genomen?

— Welzeker! Graaf Hugo zelfs! verklaarde Bertrand doodbedaard. Nu nog een raad! Bertrand is gewoonlijk vergezeld van zijn luitenant Kurt, een kerel lijk een boom. Deze heeft eene groote, scherpe bijl, waarmede hij een mensch middendoor kan hakken. Die bijl, meester Jacob, bezit eene toovermacht...

— Och, God!

— 't Is zooals ik u zeg. Wanneer Kurt alleen is, ofwel zich in gezelschap van brave, rechtschapen, eerlijke menschen bevindt, blijft zij stil aan zijn gordel hangen; komt hij echter in aanraking met booze, laffe menschen, wier geweten niet zuiver is, welnu dan wordt de bijl onrustig en wipt vanzelf in Kurt's hand.

— Hemel... En...

— Ja, dan weet Kurt wat hij te doen heeft. Hij grijpt den kerel vast, heft zijne bijl omhoog, en soms gebeurt dat zoo snel, dat de andere niet eens den tijd heeft om Gode zijne zwarte ziel aan te bevelen.... Ik zal Kurt verzoeken u onder zijne hoede te nemen!....

De oude fielt kromp letterlijk ineen van schrik.

— Neen, neen, heer! Doe het niet! Ik.. ik zal wel over mijzelf waken!... Ik ben wel niet bang, ziet ge, maar ik meen... ik ben toch liever niet in gezelschap van dien boom.... ik wil zeggen van dien kerel lijk een boom.... 't Is heusch waar! Die bijl kon zich wel eens vergissen... en ge begrijpt...

— Ik heb u al lang begrepen, wedervoer de onbekende op verachtelijken toon, terwijl hij den droogscheerder ruw van zich afstiet. En zich tot Boso wendend:

— Het sein om den aanval te beginnen?

— De torenwachter zal op het donjoen* van het kasteel driemaal de grafelijke banier op- en neerhalen.

— Heel wel. Tot morgen!

De wachten openden de poort en de geheimzinnige bondgenoot van den graaf verdween in de duisternis.

Hugo boog zich naar zijn vertrouweling en fluisterde hem in het oor:

— Meester Jacob heeft zich de gramschap van Bertrand op den nek gehaald. De kennismaking van daareven zal hem het leven kosten!

— Loon naar werken, antwoordde Boso op wijsgeerigen toon.

Eenige oogenblikken daarna verliet de droogscheerder op zijne beurt de burgwijk. Rondblikkend en omkijkend sloop hij langs de huizen voort. Op iederen stond meende hij den verschrikkelijken onbekende voor zich te zien verschijnen. Allerlei tegenstrijdige gedachten bestormden zijne ziel.

* Donjoen: hooge, gewoonlijk vierkant slottoren, — Fransch: donjon. Zoo ook: baroen: baron; clairon: klaroen; pennon, pennoen, enz. enz...

Nu eens dacht hij aan den man met de tooverbijl, dan weer zag hij zich als heer van Heibeke door laten omringd, die hem naar de oogen blikten, gereed om zijne minste wenschen te volbrengen... Vervolgens dacht hij aan de ijzeren kist, waarin zijn schat zich bevond. Was die wel veilig genoeg in de geheime schuilplaats onder den vloer zijner slaapkamer?...

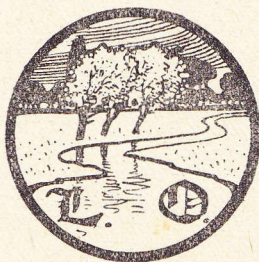
Eindelijk stond hij voor de deur zijner woning. Zou hij binnentreden of zich naar de vergadering ten huize van Berthold, begeven. De tweestrijd was van korten duur. De ellendeling gevoelden een zekeren afkeer om, vooral dien dag, de mannen onder de oogen te komen, jegens dewelke hij zulk lafhartig verraad pleegde. Want als hij alleen was en aan vriend noch vijand het wederwoord te geven had, dus gansch alleen met zich zelve, dan sprak zijn geweten luid, luider dan de stem van zijne schraapzucht en van zijne eerezucht. Hij verkoos daarom niet naar de vergadering te gaan, en trad zijne woning binnen.

GEMEENTE!

EEN VERHAAL UIT DE XIIe EEUW.

DOOR

C. DE KINDER.

LODEWIJK OPDEBEEK

Uitgever.

— ANTWERPEN —

1914.